જીભ હતી તો ધારદાર, વચન બુટ્ટાં નિકળ્યાં ! हतुं डरिश्मो डरशे हाथ, पण हुंठा निडएया ! *पुञ्चा निर्फाया, पयनोमां गृहस्थीमां ने ऽीग्रीमां -*દેખાતી હતી ભવ્ય ઇમારત, પૂઠાં નિકળ્યાં !! (ધીમે ધીમે પોલ ખૂલતી જાય છે!)

ધૂળ-ડમરી, - तो ક્યાંક વરસાદ! આંધી-તુફાન...

જૂથ-બંધીમાં, वेऽझर में शस्ति -त्रभ वेगडा!!

સલામી સવારની..

(આપણું (રાજકીય) વાતાવરણ)(બાપુને હાઈકમાન્ડે બોલાવ્યા) (हुं ४ मारो हार्घडमाहड..)

ચિંતન

આરોગ્યં પરમો લાભઃ સંતોષઃ પરમં ધનમ્ I વિશ્વાસઃ પરમં મિત્રં રાષ્ટ્રસેવા પરં સુખમ્ ॥

આરોગ્ય મોટો લાભ છે. સંતોષ મોટું ધન છે, વિશ્વાસ મોટો મિત્ર છે, રાષ્ટ્રસેવા મોટું સુખ છે. નિયમિતપણું - સ્વાદમાં સંયમ અને સાધારણ પરિશ્રમ કરનારને 'આરોગ્ય'- તન તંદુરસ્તી-પૂછા કરતી આવે છે. જેને શારીરિક આરોગ્ય પ્રાપ્ત થયું છે. તેમાંય (પાછળી અવસ્થામાં) એ તો ઈશ્વર તરફથી મળેલા આશીર્વાદ જ છે એ જ મોટો લાભ છે.

જીવનમાં ઓછી જરૂરિયાત અને જે મળ્યું છે તેમાં સંતોષ રાખનાર કદી દુઃખી થતો નથી. ધન-સમૃદ્ધિનું મહત્ત્વ નથી પણ જે મળ્યું છે તે 'આનંદ' થી ભોગવવાની વૃત્તિ જ મોટું સુખ છે. અવિશ્વાસુ, વહેમી, દુઃખી થાય છે. સંપૂર્ણ વિશ્વાસથી શાંતિ અને સુખની અનુભૂતિ થાય છે. રાષ્ટ્રભક્તિ-દેશપ્રેમ અને લોકસેવાથી આત્માને મોટો સંતોષ અને સુખ પ્રાપ્ત થાય છે.

સુવિચાર

- 🖜 વક્ત રહેતા નહીં કહી ટીકકર, ઉસકી આદત ભી આદમી સી હૈ ગુલઝાર
- પ્રમાણિકતાનું પ્રમાણપત્ર માગવાનું હોતું નથી, પરંતુ તે સ્વયં મળે તે જ મોટી પ્રામાણિકતા છે **મુંબઇ સમાચાર**
- લોભ એવો પર્વત છે કે તેની તળેટી રોજ ઊંડી થતી જાય છે અને શિખર રોજ ઉપર જતું જાય છે - ફાધર વાલેસ

હાઇકુ

- ખોટું કરતાં અગાઉ અહંકાર કહેશે તેને ભલે સમજા થાય, પરંતુ મને નહિ થાય - શ્રીરત્નસાગર વિજયજી
- ખોટો હંમેશા સમાધાનની વાત કરે, જયારે સાચો હોય તે ન્યાયની વાત કરે **નવનીત**
- જયારે તમને તમારા વિચારો સતાવવા માંડે છે ત્યારે તમારું મૌન તૂટે છે અને વાણી પ્રગટે છે - ખલિલ જિબ્રાન
- આજનું ઔષધ ઃ દાડમના પાનનો રસ ૨ ચમચી સાકર મેળવીને પીવાથી ઝાડામાં રાહત થાય છે (સંકલન : દિપક વી. આસરા)

બોધકથા

'વિકાસ' એ કોઈ એક વિભાગની વસ્તુ નથી. બધાં ખાતાં-વિભાગોનું સહકારથી સંકલન થાય તો જ 'વિકાસ' થાય - રસ્તા વિના - માલની હેરફેર-વેપાર-ખેતી-પાણી-નહેરો-બીજ-ખાતર-ઉત્પન્ન-રક્ષણ-પોલીસ બધાનું સકારાત્મક સંકલન એટલે 'વિકાસ.'

ચોર ચોરી કરવા ગયો - છીડું પાડ્યું - દિવાલ તૂટી ચોર દબાયો - ગુનેગાર પહેલી ફરિયાદ નોંધાવે તેમ અંધેરીનગરીમાં ફરિયાદ નોંધાવી - પોલીસ ને પૈસા પડાવવાની સીડી મળી ગઈ.

કડિયાને બોલાવ્યો - કડિયાએ સિમેન્ટનો વાંક કાઢયો - એણે પાણી નાખનાર પખાલીનો વાંક-કાઢ્યો પખાલીએ તે વખતે પસાર થયેલી સુંદર યુવતીનો વાંક કાઢ્યો - યુવતીએ તેના ચૂંદડા આકર્ષક બનાવનાર રંગરેજનો વાંક કાઢ્યો - એ રંગરેજ ખત્રી પાછો એ જ ચોર નિકળ્યો!!

એકમેક પર દોષોરોપણ કરવાથી 'વિકાસ'નો વિનાશ થાય છે.

સાચું કોણ એ તો સમય જ કહેશે

કોંગ્રેસની વરિષ્ઠ નેતાગીરી જાળ એટલી મોટી નથી કે સોનિયા સામે હેલિકોપ્ટર ખરીદી અંગે ગાંધી અને અહમદ પટેલને ફસાવી ઊપડેલું વાવાઝોડું શમવાનું નામ નથી શકે. નાણાં મંત્રી અરુણ જેટલીએ લેતું. ધારે તો કેન્દ્ર સરકાર સોનિયા પણ આ વાત સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કબૂલી ગાંધી અને અહમદ પટેલની છે.જેટલીતો જાણીતા ધારાશાસ્ત્રી પૂછપરછ કરાવી શકે એમ છે. પરંતુ 🛮 છે અને સુપ્રીમ કોર્ટના વકીલ તરીકે એનો એવો ઈરાદો નથી લાગતો. પ્રતિષ્ઠિત છે. તેઓ કાયદા કાનૂનના સીબીઆઈ નિવૃત્ત એર ચીફ જાણકાર હોઈ સમજી શકે છે કે માર્શલની વિસ્તૃત પૂછપરછ કરી ચૂકી અત્યારે એમની સામે કે ઈટાલી છે. એમના પરિવારના સભ્ય સંજીવ સરકાર પાસે ઓગસ્ટા-ડીલમાં કોઈ ત્યાગીએ તો લાંચ સ્વીકારી હોવાની પણ રાજકીય નેતા વિરુદ્ધ લાંચ લીછી કબુલાત પણ કરી લીધી છે. ગૌતમ હોવાના પુરાવા નથી. ફક્ત ખેતાન નામના વેપારીની પણ પરેડ અનુમાનના આધારે જ સંસદમાં ચર્ચા લેવાઈ રહી છે. લોકસભામાં આ મુદ્દે કરવાનો કોઈ અર્થ નથી, એવું થયેલ ચર્ચાનો જવાબ આપતાં જદ(યુ) નેતાશરદયાદવનું વિધાન કંપની સ્પર્ધામાં જ ન રહે એવી પુરાવા નથી, છતાં રાજકીય પણથઈ શકે.એને ધાર કાઢતા રહી સંરક્ષણમંત્રી શ્રીપરિકરે સૂચક કટાક્ષો ભલે કોંગ્રેસ સાથેની દોસ્તીના દાવે તકે દારી ૨ખાઈ છે અને પછી આકાઓને દલ્લો મળ્યો હોય એવી મોદી અને એમના પરિકર જેવા કરીને ભવિષ્યમાં 'મોટી માછલીઓ' ૨જૂ થયું હોય છતાં એ પહેલાંની કિંમત કરતાં છ ગણી રકમ શક્યતા નકારી શકાય નહીં. મજાની સાગરીતો અત્યાર લગી નહીં જડેલા ને પણ પકડવાની ખાતરી આપી છે. વિચારવાલાયક છે. પરંતુ ભાજપ ચૂકવાઈ છે! ધાવણું છોકરું પણ વાત તો એ છે કે આક્ષેપ મૂકનાર અને પુરાવા ભેગા કરવા આકાશપાતાળ

બળાત્કારનો ભોગ બનનારનું નિવેદન સી.આર.પી.સી.ની કલમ ૧૬૪ મુજબ

મેજીસ્ટ્રેટ રૂબરૂ લેવામાં આવે છે તેમ છતાં જો પીડિતા પારિવારીક દબાણ કે લોભ, લાલચ

કે ધાક, ધમકીના કારણે અગરતો લાગણીથી પણ હોસ્ટાઈન એટલે કે પોતાની જુબાનીથી

પીડિતા સામે ખોટી જુબાની આપવા બદલ મેજીસ્ટ્રેટ કેસ નોંધી કાર્યવાહી કરી શકે છે.

તરૂણીઓ, યુવતીઓનું કેટલીક વાર જાતીય શોષણ પરિવારના સભ્યો કે સગા દ્વારા જ

થતું હોય છે. કાળક્રમે સામાજીક બંધનના કરાણે લાગણીના દબાણવશ પીડિતા ચાલતા

કેસમાં પોતે હોસ્ટાઈન થઈ આરોપીને બચાવવાના પ્રયત્ન કરે છે જે હવે સી.આર.પી.સી.

રૂબરૂ નોંધવાનું રહેશે તથા મેડિકલ રીપોર્ટના આધારે સંયોગીક પુરાવાથી પણ આરોપીને સજા

થઈ શકે છે. માનનીય સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા આ માટે તાજેતરમાં જ ગાઈડ લાઈન બહાર પાડી

આરોપી બેફામ થઈ સમાજમાં ખુલ્લા ફરે છે તે સમાજ માટે ખતરારૂપ છે.

ભોગ બનનારનું સી.આર.પી.સી. ૧૬૪ મુજબ નિવેદન ૨૪ કલાકની અંદર જ મેજીસ્ટ્રેટ

માનની સુપ્રિમ કોર્ટ-કર્જ્યાટક રાજયના એક બળાત્કાર કેસમાં ચુકાદામાં તાકિદ

કરી દરેક રાજયોને તેનો અમલ કરવા જણાવ્યું છે જે મુજબ અમદાવાદ પોલીસ

કમિશ્નર મારફત બળાત્કારના કેસમાં કેવી રીતે પીડિતાનું નિવેદન નોંધવું તેની ગાઈડ

લાઈન બહાર પાડેલ છે. જે મુજબ જ તપાસ અધિકારીએ પગલા ભરવા પડશે. પીડિતાનું

૨૪ કલાકની અંદર જ જયુડીશ્યલ મેજીસ્ટ્રેટ રૂબરૂ નિવેદન નોંધવાનું રહેશે અને તેની

નકલ ચાર્જશીટ ના થાય ત્યાં સુધી હકિકત જાહેર ના થાય તેનું ધ્યાન તપાસ અધિકારીએ

રાખવાનું રહેશે જેથી પીડિતા ઉપર યેનકેન પ્રકારે આરોપી કે તેના સગા વ્હાલા મારફત

ડાયરીમાં વિલંબના કારણો તપાસ અધિકારીએ નોંધવાના રહેશે અને કેસ ડાયરી ચાર્જશીટ

જો પીડિતાને ૨૪ કલાક પહેલા મેજીસ્ટ્રેટ સમક્ષ રજુ કરવામાં વિલંબ થાય તો કેસ

ના ૧૬૪ ના નિવેદન બદ શકય બનશે નહી.

દબાણ કરવામાં ના આવે.

વટાવ્યા વગર રહે તો એ જ ભાજપ બધું કાળું છે. તત્કાલીન સંરક્ષણ મંત્રી સહમત છે કે લાંચ તો લેવાઈ જ છે ઊંચા પદ પર બેઠો હોય તો પણ એના વારંવાર ફેરબદલી જોતાં જેને કોંગ્રેસ

દસ્તાવેજો અને ડાયરીઓની નોંધો વિશ્વાસુ નેતાઓ પૈકીના એક હતા. તથા લાભાર્થીઓને આકરી સજા થવી મળેલ છે એ મુજબ આવડા મોટા વડાપ્રધાન ડૉ.મનમોહનસિંહ પોતે જોઈએ. એન્ટની સ્વચ્છ ઈમેજ કદના સોદામાં થયેલા ભ્રષ્ટાચાર સ્વચ્છ ઈમેજ ધરાવતા હોવા છતાં ધરાવતા સંરક્ષણમંત્રી હતા એથી એકલા ત્યાગી કે ખેતાન સુધી સોનિયા-રાહુલના આદેશો માથે જેવી આવાતની ઈટાલીમાં ચર્ચાથવા મર્યાદિત રહ્યો હોય એ વાતમાં પણ ચડાવવા ટેવાયેલા હતા. આ બધું માંડી એવો સોદો રદ કરવાની ચિંતા માલ નથી. અધિકારી ગમે તેટલા અનુમાનો અને સોદામાં થયેલી

તંત્રીસ્થાનેથી...

રાજકીય આકાઓને રાજી કર્યા વગર કે ભાજપ સાથે કોઈ સીધો સંબંધ નથી ગળે ઊતરે પરંતુ મુદ્દો મળ્યો ત્યારે આખેઆખું કમિશન ગુપચાવી દે એવી પ્રજા તો જરુર માનવાની કે એ ચગાવી શક્યા ને? હવે આ મુદ્દો એવું ભાગ્યે જ બની શકે. અહીં તો રાજકીય સ્તરે પણ લાંચ લેવાઈ હોવી છેક ૨૦૧૯ની લોકસભાની ચૂંટણી હેલિકોપ્ટર સોદામાં વારંવાર જોઈએ. ખુદ ઈટાલીની અદાલત સુધીભાજપનાહાથનું બ્રહ્માસ્ત્રબની ધારાધોરણો બદલાયાં છે, બીજી કોઈ પણ એ જ તારણ પણ આવી છે કે રહેશે. અલબત્ત, એ શસ્ત્ર બૂમરેંગ એનો અર્થ એ જ કે અત્યારે એમની આવી અચાનક સાંપડેલી સોનેરી તકને સમજી શકે એમ છે કે દાળમાં ઘણું આરોપી બેઉ પક્ષો એક વાત પર એક કરશે એમાં શંકાને સ્થાન નથી.

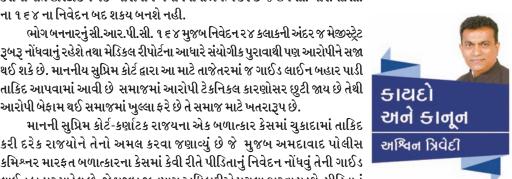
નહીં! બીજી બાજુ જે રીતના એ.કે.એન્ટનીસોનિયાગાંધીનાસૌથી અનેએની ઊંડી તપાસ થવી જોઈએ જરુર કરી હતી. પરિકર પણ ઈમેજની દેષ્ટિએ એન્ટલી જેટલા જ સ્વચ્છ ગણાય છે. નરેન્દ્ર મોદીએ ઈટાલીના વડાપ્રધાનને મળીને આખું કાવતરું રચ્યું હોવાની બાબત પણ

વાચન વિશેષ

પીડિતા કોર્ટમાં ફરી જાય તો પણ રેપીસ્ટને સજા થશે

ગુન્હામાં હવેથી આરોપી સમાધાનના નામે સહેલાઈથી છુટી શકશે નહી. ફરી જાય તો મેજીસ્ટ્રેટ પોતે જુબાની આપે ત્યારબાદ આઈ.પી.સી.ની કલમ મુજબ

ગુજરાતમાં ૨૦૦૧ થી ૨૦૦૫ સુધીમાં જાતીય સતામણીના ૫૦૦૦ ઉપરાંત કેસો નોંધાયલા પડયા છે જે ૨૦૦૫ થી ૨૦૧૫ સુધીમાં વધીને ૭૫૦૦ ઉપરાંતની સંખ્યા થયેલ છે. માત્ર ૨૦૧૫ માં જ ૪૨૮ નો આંકડો પાર કરી ગયો છે. તરૂણી કે યુવતીને ફોસલાવી ભગાડી જઈ દુષ્કકર્મ કર્યા બાદ કેટલીકવાર ખુન પણ કરી પુરાવાનો નાશ કરવામાં આવે છે

આવા કેસમાં સાયોગીક પુરાવાના તથા ફોરેન્સીક લેબના આધારે ગુન્હેગારને પકડી સજા કરવામાં આવશે. તરૂણી કે યુવતીને ફોસલાવી, ભગાડી જનાર સામે પોસ્કો બળાત્કારની કલમ સહિત અપહરણની કલમ સાથેની ફરીયાદ નોંધવામાં આવશે અસંખ્ય કિસ્સામાં સગાવ્હાલા દ્વારા યુવતીનું જાતીય શોષણ કરવાના કેસોમાં સમાધાન અખત્યાર કરી આરોપીને સજાથી મુક્તિ આપવાના કિસ્સા સામે આવ્યા છે જેમાં સગા જ આરોપી હોય ત્યારે ભોગ બનનારે મોટા ભાગે હોસ્ટાઈન જાહેર થતા હોય છે. એક કેસમાં ૧૧ વર્ષની ભત્રીજી ઉપર કાકાએ કરેલ દુષ્કકર્મના કેસમાં કાકા સામે જયાં સુધી કેસ પુરવાર

ના થાય ત્યાં સુધી પીડીતાને બળા વિકાસ ગૃહમાં રાખવાનો હુકમ હાઈકોર્ટે કરેલ જેથી સગાવ્હાલા દ્વારા યેનકેન પ્રકારે યુવતીને હોસ્ટાઈન જાહેર ના કરાય જો કાકા જેલવાસ દરમ્યાન પણ પેરોલ ઉપર છુટે તો ઘરમાં પ્રવેશ માટે બંધી ફરમાવવાનો હુકમ કરેલ છે.

પિતા દ્વારા ૧૪ વર્ષની પુત્રી ઉપરના દુષ્કર્મના કેસમાં પીતાને સેશન્સ કોર્ટે આજીવન કેદની સજા ફરમાવી છે. આ કેસમાં પીડિતાએ પીતા વિરૂધ્ધ જુબાની આપી શકી ન હતી પરંતુ સાક્ષીની જુબાનીના આધારે તથા સ્થળ સ્થિતીના પંચનામા તથા મેડીકલ રીપોર્ટના આધારે પીતાને કોર્ટે સજા ફરમાવી હતી હવેથી પીડિતાજો હોસ્ટાઈન થશે તો તેની સામે પણ ફરીયાદ કરી શકાશે.

સાથે અદાલતમાં જમા કરાવવાની રહેશે. બળાત્કારની તારીખ, સમય, સ્થળ સ્પષ્ટ રીતે રેકર્ડ ઉપર દર્શાવવાની રહેશે તેમજ મેડીકલ ઓફિસર પાસે તાત્કાલીક રજુ કરી મેડીકલ એકમેક સાથે સંકળાયેલાં સમાજના બધાં જ અંગો સકારાત્મક રીતે કર્તવ્ય બજાવે તો જ સફળતા મળે રીપોર્ટ મેળવી લેવાનો રહેશે. જેની નકલ મેજીસ્ટ્રેટને પહોંચાડવાની રહેશે તેથી દુષ્કર્મના

રાજનેતાઓની ડિગ્રીઓ અને જન્મતારીખોના નિરર્થક વિવાદ

વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીના શૈક્ષણિક પદવી અને જન્મતારીખ વિશેનો વિવાદ ભારતીય રાજકારણમાં ગાજવીજ કરતો હોય ત્યારે સહેજે કહેવું પડે કે આ તો ચાના પ્યાલાનું તોફાન જ છે. મોદી પોતાને ચા વેચવાવાળા ગણાવે છે એટલે આ કહેવત અહીં બંધબેસતી સ્વાભાવિક છે. મુખ્ય મુદ્દાઓથી વાતને નવા નિરર્થક વળાંક ભણી હડસેલવી હોય ત્યારે આવા ક્ષુલ્લક મુદ્દાઓની ચર્ચા અને ગાજવીજ થવી એ ભારતીય રાજકારણની જૂની અને જાણીતી પરંપરા છે. એવું નથી કે, કોંગ્રેસવાળા જ આવા મુદ્દાઓ ઉછાળતા રહ્યા છે. અગાઉ ભાજપના મિત્રાએ પણ કૉંગ્રેસપ્રમુખ સોનિયા ગાંધીથી લઈને રાહુલ ગાંધી સુધીની વ્યક્તિઓ વિશે આવા જ વિવાદ ખૂબ ચગાવ્યા છે. સોનિયા ગાંધીએ કોઈ ઍફિડેવિટમાં કૅમ્બ્રિજ યુનિવર્સિટી લખ્યું તો એમનું સાંસદ પદ રદ કેમ ના કરવામાં આવે, એવી વાત પણ આગળ કરાઈ છે. રાહુલ ગાંધી અને એમના પિતરાઈ ફિરોઝ વરુણ ગાંધી બેઉ પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ પછી આ નેહરુ-ગાંધી ખાનદાનમાં સ્નાતક અને અનુસ્નાતક થનારા પહેલા છે. ઇંદિરા ગાંધી, રાજીવ ગાંધી કે સંજય ગાંધી સ્નાતક પણ નહોતાં, છતાં ભારતીય રાજકારણમાં એમનો સિક્કો ચાલતો હતો.

ભારતીય રાજકારણમાં પાકિસ્તાનમાંની જોગવાઈથી વિપરીત સંસદસભ્ય થવા માટે શૈક્ષણિક લાયકાતનો ખપ નથી. પાકિસ્તાનમાં ત્યાંના રાષ્ટ્રીય ધારાસભાના સભ્ય થવા માટે સ્નાતક હોવું અનિવાર્ય છે. ભારતમાં બિન-સ્નાતક એવાં ઈંદિરા ગાંધી સૌથી વધુ પ્રભાવી જ નહીં, વડા પ્રધાન મોદીની આરાધ્ય સંસ્થા રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘ (આરએસએસ)ના

પાકિસ્તાનની જેમ ભારતમાં સાંસદ કે ધારાસભ્ય थवा माटे स्नातङ होवुं अनिवार्य नधी सरदार पटेल अने मोहम्मद अली औशानी ॰ नितारीजो जोटी पछी मोद्दीना नामनो होलालो शा माटे ?

સરસંઘચાલક રહેલા સ્વર્ગીય સુદર્શનજીની દેષ્ટિએ 'ભારતનાં શ્રેષ્ઠ વડાં પ્રધાન' રહ્યાં હતાં. સુદર્શનજીએ એનડીટીવીના વૉક-ધ-ટૉક ઇન્ટરવ્યૂમાં શેખર ગુપ્તા જેવા પત્રકારશિરોમણિને આ વાત કહી હતી. એટલું જ નહીં, ઈન્ડિયન ઍક્સપ્રેસમાં એ આખો ઇન્ટરવ્યૂ શબ્દશઃ છપાયો પણ હતો. ભણેલા-ગણેલા વડા પ્રધાનપદે આવે એ અપેક્ષિત છે, છતાં કે. કામરાજ કોંગ્રેસના રાષ્ટ્રીય અધ્યક્ષપદે રહીને એટલા પ્રભાવી રહ્યા કે આજે મોદીજીની ભાજપા તમિળનાડુમાં કામરાજની જન્મજયંતી મનાવે છે. તમિળનાડુના મુખ્યમંત્રી તરીકે પણ લગભગ અભણ છતાં ખરા અર્થમાં ગણેલા કે. કામરાજની કામગીરી વિરોધપક્ષો પણ વખાણે તેવી રહી હતી. આની સામે ખૂબ ભણેલા અને ચંચળ સ્વભાવના ડૉ. સુબ્રમણિયમ્ સ્વામી અડૂકિયા-દડૂકિયાની જેમ ક્યારેક સોનિયા તો ક્યારેક રાહુલની ડિગ્રીઓના વિવાદ સર્જતા રહ્યા છે, પણ કોંગ્રેસના ટેકે ચાલતી ચંદ્રશેખર સરકારમાં જ પ્રધાનપદું પામી શક્યા છે. કોંગ્રેસની સરકારના વડા પ્રધાન પી.વી. નરસિંહરાવે જ એમને પ્રધાન સમકક્ષ હોદ્દો આપ્યો હતો. હા, ક્યારેક સંઘના વરિષ્ઠ પ્રચારક સ્વ. માધવરાવ મૂળેની આંગળી પકડીને એ જનસંઘમાં આવી સાંસદ થયા ખરા, પણ એ જ જનસંઘના નેતા રહેલા અટલ બિહારી વાજપેયી જેવું ગરિમાપૂર્ણ વ્યક્તિત્વ ધરાવતા રાજપુરુષની સરકાર પાડવામાં પણ એમનાં(સ્વામીનાં) તત્કાલીન રાજકીય મિત્ર જયલલિતા જયરામને પ્રેરી શકયા હતા. ડૉ. સ્વામી વિદ્વાન ખરા. હમણાં ભાજપના સાંસદ છે, પણ વહેતા જળ જેવા છે એટલે એમનો રાજકીય ટ્રેકરેકોર્ડ કોઈ એક પક્ષને વફાદાર રહેવાનો નથી. જનતા પાર્ટીના સુપ્રીમો તરીકે સદૈવ કાર્યરત ડૉ. સ્વામી ક્યારેક સોનિયા તો ક્યારે જયલલિતાના મિત્ર અને શત્રુ બનતા

अतितनी आજ

ડો. હીરે દેસાઈ

ભારતીય રાજકારણમાં ભણેલાઓ કરતાં ગણેલાઓનું મહાત્મ્ય સવિશેષ રહ્યું છે. આઝાદીની ચળવળના યુગમાં બૅરિસ્ટરોની નેતાગીરીનું સવિશેષ મહત્ત્વ હતું. જોકે પ્રજા સાથેનો એમનો અનુબંધ વિશેષ મહત્ત્વનો રહ્યો છે. ભણેલા પણ ખૂબ હોંશિયાર હોય એવા નેતાઓ રાજકારણ અને જીવનમાં સફળ થાય જ એવું નથી. બૅરિસ્ટર ગાંધીજી ભારતના રાષ્ટ્રપિતા ગણાયા; પણ મૅટ્રિકમાં એમને માંડ ૩૯ ટકા (થર્ડ ક્લાસ) હતા. લોકોના હૃદયમાં બિરાજતા પહેલા સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલનું ભારતના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ અને રજવાડાંના વિલિનીકરણમાં અભૂતપૂર્વ યોગદાન રહ્યું. બૅરિસ્ટર સરદાર પટેલ મૅટ્રિકમાં નાપાસ થયા હતા. ભારતની કેન્દ્રીય ધારાસભાના પ્રથમ હિંદી પ્રમુખ બૅરિસ્ટર વિકલભાઈ પટેલ પણ મૅટ્રિકમાં નાપાસ થયા હતા. પ્રથમ વડા પ્રધાન પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ ચાંદીના ચમચા સાથે જન્મ્યા હતા. એમણે વિલાયતમાંથી સ્નાતક અને બૅરિસ્ટરની પદવી મેળવી

છતાં એ કાંઈ તેજસ્વી વિદ્યાર્થી નહોતા. વેપાર માટે લંડન ગયેલા મોહમ્મદ અલી ઝીણા તો મૅટ્રિક થયા વિના જ લંડનથી બૅરિસ્ટર થયા હતા.જેમ ગાંધીજી ભારતના રાષ્ટ્રપિતા ગણાયા.એમ બૅરિસ્ટર ઝીણા પાકિસ્તાનના રાષ્ટ્રપિતા ગણાયા.

આઝાદીની ચળવળનાં વર્ષોમાં ભણેલા-ગણેલાઓનું નેતૃત્વ ખૂબ ચર્ચામાં હતું. જોકે સૌથી વધુ ભણેલા

એવા ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકર રાજકીય સત્તાકારણમાં ઝાઝા સફળ થઈ શક્યા નહોતા. આજે બાબાસાહેબના નામે રાજકીય વૈતરણી તરવાની જોરદાર સ્પર્ધા જોવા મળે છે, પણ એ પોતે ચૂંટણી હારતા રહ્યા હતા અને ડિસેમ્બર ૧૯૫૬માં એ રાજ્યસભાના સભ્ય તરીકે જ આ ફાની દુનિયા છોડી ગયા ત્યારે રાજકીય સત્તાકારણમાં નિષ્ફળ ગણાયા હતા. એવું જ કાંઈક જર્મનીથી જર્મન ભાષામાં પીએચ.ડીનો મહાનિબંધ લખીને આ પદવી મેળવનાર સમાજવાદી નેતા ડૉ. રામમનોહર લોહિયાનું થયું હતું. ૧૯૬૭માં સંયુક્ત વિધાયક દળની સરકારોના યુગમાં જનસંઘ સાથેના જોડાણથી હંગામી ધોરણે સત્તા હાંસલ કરવાનો હરખ કરી શકે. લોહિયાના નામે બીજા ઘણા રાજનેતાઓ આજે સત્તાના સ્વાદ ભોગવી રહ્યા છે, પણ ડૉ. લોહિયા વિપક્ષ-વાણી અને નેહરુ-વિરોધમાં જ રમમાણ રહ્યા.

ભારતીય રાજકારણમાં ડિગ્રીઓ અને જન્મ તારીખોનો આજે જે રીતે વિવાદ ચગે છે એવો ભૂતકાળમાં ભાગ્યે જ વિવાદ ચગ્યો હશે. આજે પણ ભારત અને દુનિયા સરદાર પટેલની ખોટી જન્મતારીખ એટલે કે ૩૧ ઑક્ટોબર ૧૮૭૫ જ ઊજવે છે. સ્વયં સરદાર સાહેબે કહ્યું હતું કે મૅટ્રિકનું ફોર્મ ભરવાનું હતું ત્યારે જે તારીખ સૂઝીએ ઠોકી દીધી ! ઇતિહાસકાર રાજમોહન ગાંધીએ ખૂબ અભ્યાસને આધારે સરદારની સાચી જન્મતારીખ ૩૦ એપ્રિલ ૧૮૭૬ કે ૭ મે ૧૮૭૬ હોવાનું તારવ્યું છે. સરદારની જન્મતારીખ વિશે ભાગ્યે જ કોઈ વિવાદ થયો હતો. કારણ કે એમણે પોતે જ એની ચોખવટ કરી લીધી હતી. પાકિસ્તાનના રાષ્ટ્રપિતા મોહમ્મદ અલી ઝીણાની જન્મતારીખ ૨૫ ડિસેમ્બર ૧૮૭૬ પણ ખોટી છે. ખ્રિસ્તી વિશ્વમાં પ્રભાવ પાડવા માટે નાતાલની તારીખ એમણે સ્વીકારી હતી. ઇતિહાસકાર સ્ટેન્લી વૉલ્પર્ટે 'જિન્નાહ ઑફ પાકિસ્તાન'માં નોંધ્યું છે કે કરાંચીના સિંધ મદ્રેસા-તુલ-ઇસ્લામમાં પહેલીવાર શાળાએ બેઠા ત્યારે ઝીણાની જન્મતારીખ ૨૦ ઑક્ટોબર ૧૮૭૫ નોંધાયેલી છે. ભારતીય

અનુસંધાન પાના નં. ७ પર

First I was dying to finish high school and

એ જીવનનો ક્રમ

start collage. And then I was dying to finish collage start working.

And then I was dying to marry and have children.

And then I was dying for my chidren to grow old enough for school so I could return to work.

And then I was dying to native. And now, I am dying... and suddenly I realize I forget to live.

જીવનમાં કયાંક ને કયાંક પહોંચવાની કે કંઈ ને કંઈ પામવાની પ્રક્રિયા અવિરતપણે ચાલતી રહે છે. ગતિશીલ અને પ્રગતિશીલ બનવું જરુરી પણ છે પરંતુ આ બધાની વચ્ચે વર્તમાનને કે, જે છે તેણે જાણવાનું કે માણવાનું જો ચૂકી ગયા તો જીવન જાણે પળવારમાં પૂરું થઈ ગયું હોય અને બધું મેળવવાની હોડમાં જીવવાનું જ ભૂલાઈ ગયું હોય તેવો કચવાટ હંમેશ માટે મનમાં રહી જાય. આપણે માનીએ કે ન માનીએ જાણતા-અજાણતા સફળ થવાની અને મોટા થવાની આ દોડમાં નાની-નાની અણમોલ ક્ષણો આપણા હાથમાંથી કયારે સરકી ગઈ એ ખ્યાલ પણ રહેતો નથી. શાળાનો પ્રથમ દિવસ કોઈ પણ બાળક અને તેના માતાપિતા બંને માટે ખૂબ જ અઘરો દિવસ હોય છે. પણ એ જ બાળક મોટું થઈ જાય ત્યારે પાછું વળીને જોતાં મા-બાપ અને બાળક બંને માટે તે જિંદગીની કિંમતી ક્ષણોમાંની એક પણ હોય છે! આપણા જીવનમાં બનતી આવી રોજબરોજની નાની નાની ઘટનાઓ, નાના-નાના સંવાદો અને નાની-નાની નોકઝોક જીવનનો સૌથી અમૂલ્ય ખજાનો હોય છે. કોઈ પણ કાર્યની જયારે શરુઆત કરીએ ત્યારે પગલું ગમે તેટલું નાનું હોય અચકાયા વિના જ આત્મવિશ્વાસ સાથે કાર્યની શરૂઆત કરીએ. કોઈ પણ મોટું વટવૃક્ષ એક નાનકડાં અંકુર રુપે જ જન્મે છે. સૂક્ષ્મ બીજમાંથી અદ્ભુત ફૂલછોડ ખીલે છે. પ્રેમનાં નાનકડાં બીજ જિંદગીઓ બદલી નાખે છે. શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસના નાના વિચારમાંથી ચમત્કારો સર્જાયા હોય હોય તેવું આપણે સૌએ પણ જાણ્યું અને અનુભવ્યું છે. આવી નાની-નાની બાબતો મોટી ઘટનાઓનું નિમિત્ત બને છે.

જીવનમાં બનતી દરેક નાની-મોટી ઘટનાઓ પ્રત્યે કૃતજ્ઞતા અનુભવાય તો જીવન આપોઆપ વિકસતું જશે અને દરેક પ્રત્યે આભારનો ભાવ અનુભવાશે. ધીરે-ધીરે આ ભાવ આપણા શબ્દોમાં અને કાર્યોમાં પ્રતિબિંબત થતો જણાવા લાગે છે. જે કરવું છે તે આજે અને અત્યારે જ કરો. પ્રેમ કરો, સાચા હૃદયથી કરો, અને મનમાં આવતાં દરેક ભાવોને અભિવ્યક્ત કરતા શીખો. કાલે આપણે નહિ હોઈએ ત્યારે શું - શું નહિં હોય તે વિચારીએ તો ખ્યાલ આવે કે આજે શું ગુમાવી રહ્ય છીએ. કવિ શ્રી સુરેશ જોષી લખે છે તેમ -

છે અને ગતિશીલ રહેવું આપણો ધર્મ છે 'કદાચ કાલે हું नहिं होઉं डाले ने सुरु छागे तो डहेनो મારી બિડાયેલી આંખમાં એક આંસુ સુકવવું બાકી છે डाले ने पपन पाय तो डहेनो डे કિશોર વયમાં એક કન્યાના योरी લीधेसा स्मितनुं पड्य इण હજી મારી ડાળ પરથી ખેરવવું બાકી છે કાલે જો સાગર છલકે તો કહેજો મારા હૃદયમાં ખડક થઇ ગયેલા *કાળમींढ ઇશ્વरना युरेयुरा કરવા બાકી છે* કાલે જો ચંદ્ર ઊગે તો કહેજો કે *से ने सांडडे लेखाईने*

> બહાર ભાગી છુટવા એક मत्स्य मारामां तरइडे छे. डाले ने अग्नि प्रडरे तो डहेने डे મારા વિરહી પડછાયાની ચિતા હજા પ્રગટાવવી બાકી છે.

આપણી પાસે 'આજ' છે, આપણી પાસે વર્તમાન છે. એ બાબતને પળેપળ અનુભવીએ તો જીવનના ક્રમ મુજબ ચાલતી ઘટનાઓ વચ્ચે આપણે

WhatsApp ઓફ ઘી વીક नेहल गढवी

જીવનમાં બનતી દરેક ઘટનાઓ આપણી મરજી મુજબની કે આપણને ગમતી હોય તેમ જ બને એવું તો શક્ય જ નથી પણ એ

દરેક ક્ષણને માણી શકીએ.

ઘટનાઓના જાગૃત ભાવે સાક્ષી

બનીએ તો આપણી સંવેદનાઓ અને લાગણીઓ જીવંત રહી શકે. ગતિ એ જીવનનો ક્રમ છે અને ગતિશીલ રહેવું આપણો ધર્મ છે પણ આજ ઘટનાક્રમને મનભરીને જીવતાં શીખી જવાય તો જીવન ધન્ય બની જાય. આપણે આપણી આસપાસ એવા ઘણા લોકો જોઈએ છીએ કે જેઓ સતત કાર્યરત હોય છે, હંમેશા આંનદિત અને જીવનથી ભરપૂર હોય છે અને જેમને મળીને આપણે પોતાનાાં પણ પોઝીટીવ ઉર્જાનો સંચાર થતો અનુભવીએ છીએ. આ પ્રકારના લોકોના જીવનમાં પણ અવરોધો, અડચણો અને જવાબદારીઓ હોય છે જ પરંતુ તેમણે જીવનને આનંદથી બેલેન્સ કરીને જીવતાં શીખી લીધું છે. દરેક ઘટનાને કઈ રીતે માણવી અને અનુભવવી તે તેમણે શીખી લીધું હોય છે અને આપણે પણ તેમની જેમ હસતા, મુસ્કુરાતા અને અવિરતપણે ગતિમાન બનાવવાની પ્રેરણા લેવાની છે. દિવસ પછી રાત અને રાત પછી દિવસ એમ જીવનની ઘટમાળ નિયત ક્રમાનુસાર ચાલ્યા જ કરવાની છે. આપણે તેની ગતિ સાથે કંઈ રીતે તાલ મિલાવવો એ આપણે પોતે નક્કી કરવાનું છે.

- nehalgadhavi101@gmail.com

કદાચ હું કાલે નહીં હોઉં.'